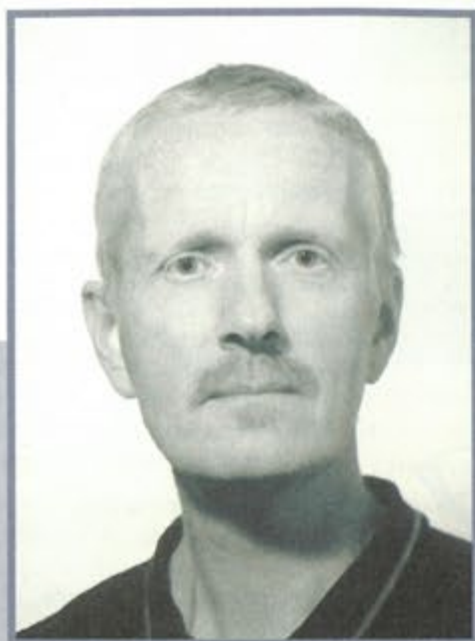

Morten Bain

f. 1954

Født og oppvokst i Fredrikstad.

Kom til Nord-Norge i 1974.

Cand.med. Tromsø 1980

Turnus ved Gravdal Sykehus
og Moskenes kommune

Distriktslege/kommunelege i
Moskenes kommune frem til
1997, avbrutt av ett år ved Nord-
land Psykiatriske Sykehus og ett
år helseadm. studium i Bodø.

Fra 1997 kommunelege 1
i Vågan, Svolvær.

OLL- tillitsvalgt i Nordland Fylke

Bosatt i Kabelvåg på Marit-
haugen.

Gift, 4 barn og engasjert, styrete
vant til mye blåst både på jobb og
ute.

Interesser: Fjell, uteliv, hage,
bærplukking og samfunnsdebatt.

Fred er ei det beste ...

• AV MORTEN BAIN

Refleksjoner i høstfarger

Det er en søndag midt i september det spesielle år 2000. Jeg har kommet meg til fjells og sitter på Småtindan i Vågan, nesten 700 meter over havet. Rundt meg ser jeg Lofotfjellene, 100 kilometer vestover og 50 kilometer østover. Lufta er klar, fjellene er grønne og trærne er gule. Det er stille, og sola varmer fortsatt. I bøtta har jeg noen tyttebær og noen multer som har overlevd høstens første kuldegrader. De stod i skråningen mellom noen busker. Dagen er til for tanker, tanker om livet, om arbeid, om fortid og fremtid. Det er tid og tanker for litt status, hva har jeg gjort, hva jeg kan gjøre videre. Fortid og fremtid.

Idealist, stridende A og ugift

Jeg tenker på min gamle lærermester dr. Brønder fra Lurøy på 70- tallet. «Morten, for å bli distriktslege må du være idealist, stridende A og ugift», sa han. Jeg har nok vært litt idealist, gammel Tromsø-student og slikt fra 70-tallet. Militærtjeneste har jeg aldri gjort, så der var jeg ikke stridende. Og så har jeg blitt gift og pappa med 4 barn i løpet av 5 år. Hvordan i all verden kan jeg da fortsatt være distriktslege og kommunelege med rimelig kondisjon, noe vett og sikkert mye uvett, og i alle fall slitasje på hjernen, og fortsatt stridende, eller som noen her synes, stridig og gjenstridig?

«Her blir du ikke lenge, Morten»

Mine tanker og mine øyne retter seg mot min gamle kommune, Moskenes, og stedet Reine. Det var der mine lange arbeidsdager virkelig startet i 1981. Der kom jeg til en kommune hvor ingen andre leger fantes. Alle hadde rømt, og siste hilsen fra en kollega på fergekaia var, «her blir du ikke lenge, Morten». Jeg kom til en kommune med VHF-radio: «distriktslegen kaller – over», og så ble det for det meste ut; ut av radioen, ut på sykebesøk, ut i uvær, fokk og rokk. Telefonsvarere hang seg opp og strømbryddene var daglige. Senkningsrørene var fortsatt sugerør. Slurp og spytt! Det var ikke mye hepatitt og HIV den gangen. Serietelefon var noe nytt etter hvert, og hvem husker ikke den revolusjonerende gamle Mobiraen da den kom i 1984. 10 kilo veide den. Hvor langt vi synes verden var kommet!

Sist mandag

Sist mandag sa han opp jobben sin for å slippe unna legekantorene i distriktene. Tirsdag kunne han ta stillingen tilbake. Kommunelege Morten Bain får politikere til å snu på en temøring, men han legger ikke skjul på at det koster å ha meningers mot.

Mannen som fikk det som han ville

- Vi lar oss ikke knekke

Det har vært en tuff uke for Morten Bain. Ikke bare den uke, forresten. Bain synes det har vært tuff ganske lenge. Siden januar 1997 har han ledet den kommunale helsekontorene i Vågan, og det er ingen tvil om at han har vært tuff i forberedelsen til forberedelsen til forberedelsen.

DISTRIKTENE KASEN mot kommunelegen

SVOLVÆR: I dag skal kommunene i Vågan kasse kommunene i Vågan for å slippe kapasitet til å distriktene reagere på.

Det er en tuff uke for Morten Bain. Ikke bare den uke, forresten. Bain synes det har vært tuff ganske lenge. Siden januar 1997 har han ledet den kommunale helsekontorene i Vågan, og det er ingen tvil om at han har vært tuff i forberedelsen til forberedelsen til forberedelsen.

Det er en tuff uke for Morten Bain. Ikke bare den uke, forresten. Bain synes det har vært tuff ganske lenge. Siden januar 1997 har han ledet den kommunale helsekontorene i Vågan, og det er ingen tvil om at han har vært tuff i forberedelsen til forberedelsen til forberedelsen.

Det er en tuff uke for Morten Bain. Ikke bare den uke, forresten. Bain synes det har vært tuff ganske lenge. Siden januar 1997 har han ledet den kommunale helsekontorene i Vågan, og det er ingen tvil om at han har vært tuff i forberedelsen til forberedelsen til forberedelsen.

EKNES: To av fem nordlendinger ønsker å sette sørover. Videre oppsøker stadig flere hjelp mot vinterdepressjoner. Og når noen lever med så galt som

Tiden på Reine minnes som tiden man var landsbylege. Man kjente alle, og regelen «si meg hvem du er, så kan jeg fortelle hvem bestemoren er, hvem som er gift med hvem og hvem som har barn med hvem og hvem som ikke burde hatt barn med hvem og en masse annet om den og den», var fremdeles sterkt gjeldende. Livet var vakt, livet var arbeid, og etterhvert ble skillet mellom liv og arbeid lite, inntil alle 4 barna kom, da.

Tid for oppbrudd

I 1996 måtte jeg gjøre et valg. Skulle der gjøres forandringer, var det på tide. Jeg følte jeg måtte til et nytt sted, tenke nytt, erfare nytt, bråke litt mer, røske opp litt mer i vellinga. Jeg innså at man etter 15 år ikke er nytenkende, men konserverende. Revolusjonen er ikke revolusjonær etter årtier. Heller ikke leger tenker nytt etter mange år i de samme rammer og rutiner. Ettersom en gang Lofoten betyr lenge Lofoten, slo jeg til da det bød seg en sjanse i Svolvær. Kommunelege i jobben hadde vært ledig ganske lenge og forgjengerne hadde stort sett gitt opp ganske raskt og dratt. Få hadde stått han av.

Ett år i doktor Bain sitt liv

Mine øyne der oppe på Småtindan kaster blikket ned mot Kabelvåg, mot kirka og havna, og sannelig aner jeg huset vårt der nede. Jeg ser Nyvågar, Ørsvågvær og hovedveien, E 10. I det fjerne aner jeg Svolvær, og med kikkert kan jeg se Svolvær legesenter der det ligger i Kløverhagen, sanitetskvinnens livsverk av et flott rehabiliteringssenter.

Mine tanker går til første dagen på jobb, lille julaften 1996. Ingen andre leger var på jobb på senteret, pasientene var mange, og kontoret kunne nok ha vært organisert annerledes, for å si det slik. Jeg tenker på Solsjenitsjyns bok «En dag i Ivan Dinisovitsch sitt liv.» Jeg tenker på ett år i doktorsens liv.

Nye koster skal alltid feie, og jeg fant ut at jeg skulle feie ganske mye i Vågan Kommune, med grov piassava-kost. Kommunen med 9200 innbyggere hadde totalt sett 12 legekantorer spredd rundt omkring på holmer, skjær og nes. Utekantorene var 7 i tallet, med varierende avstand og reisetid, fra i alt 15 minutters kjøring til Svolvær og Kabelvåg

til 30 minutters båtreise unna. Broer og veier til flere hundre millioner var bygd, asfalt var der overalt og bilene manglet heller ikke i øyriket. Det var starten på en mildt sagt slit-som tid. Harald Hårfagre klarte å samle Norge til ett rike. Han ga opp å samle legetjenesten i Vågan til ett rike. Den oppgaven overlot han til meg. Han visste hva han gjorde, den gamle luringen.

Det ble debatt. Det ble førstesider i avisen. Det ble bråk. Overskriftene haglet, folk var sjokkert, rystet og skuffet. Noen ba meg ryke og reise. Stemningen var alt fra trivelig og vennlig en stund. Overskriftene rullet i Lofotposten inn til politikerne fant på den genistrekken at de skulle arrangere folkemøter i de bygdene som ville miste sine utekontorer. Det gikk som det måtte gå. Det ville være politisk og nabomessig selvmord å si seg enig med kommunelege I. Fem folkemøter med flere hundre tilhørere der ikke en sjel signaliserte noen som helst enighet med kommunelegen. Slik det har vært i 100 år, skal det være i 100 år til!!! Etter det fjerde møtet følte jeg meg som kanonføde, skutt på fra øst og vest, nord og syd i denne kommunen. Det var for å si det pent, sterkt. Dr. Stockmann hadde det tøft, men han slapp i alle fall 4 folkemøter. Han gjennomgikk bare ett. Hvor jeg misunte ham på de siste møtene.

Skiftningene gjør det spennende å være kommunelege

En ørn flyr forbi der jeg sitter og tenker gjennom utekontorene og debatten rundt dem. Tanken glir til et av asylmottakene under meg der flyktningene hadde vært uten vann i 10 dager før kommunelegen fikk beskjed, midt på

vinteren. Det er også en virkelighet man må forholde seg til som kommunelege I. Samtidig stilles man overfor budsjett-kutt, krav om tjenester, forventninger og stress. Påstanden om ugift sivilstatus og stridende A vekker assosiasjoner om et liv som kommunelege som til tider kan være som en vin-terdag nordpå; kald, vindfull, rokk og fokk.

Et vindtrekk farer forbi, nordavind. Den varsler om mørkere og kaldere tider her nord. De lyse nettene er forbi. Stearinlys og sosialt inneliv venter. Jeg liker skiftningene fra det ville til det myke, fra stormene til harmonien – som naturen her. Det er spennende, utfordrende og vilt, og jeg føler meg utrolig privilegert som får være primærlege og kommunelege med ansvar for det samfunnsmedisinske og allmennmedisinske fagområdet. Det å ha muligheten til å influere på det som skjer, til å forme helsetilbudet, og å erfare nye utfordringer hver dag, gjør det verdt å fortsette i dette faget, til tross for all elendighetsbeskrivelse i disse tider.

En dag i kommunelegens liv er en dag med mange muligheter. Det er med slike tanker i hodet jeg, på en måte løftet, vender nesen og føttene hjemover. Over meg ploger en gåseflokk på vei mot sør. De har stått han av i sommer. Nytt liv er kommet til. Jeg snubler meg ned i halvmørket, gjørma skvetter rundt beina. Mine tanker går til salige Bjørnson, tror jeg det var.

«Fred er ei det beste, men at man noget vil».

Med de ordene i sinnet setter jeg nøkkelen i døra i kveld og neste dag på kontoret.

Etter en halv time på kontoret minner lite om fred.

UTPOSTEN *blad for allmenn- og samfunnsmedisin*

Sjøbergvn. 32 - 2050 Jessheim

Tlf. 63 97 32 22 - Fax 63 97 16 25 - E-mail rmrtove@online.no

Unn deg et eget eksemplar av UTPOSTEN

Det koster kr. 375,- pr år!

Jeg ønsker å abonnere på UTPOSTEN:

Navn

Adresse

Poststed

